

МЕТОДИКО-БІБЛОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЗАГАЛЬНЕ КНИГОЗНАВСТВО”

Зміни, що відбуваються у сучасному інформаційному суспільстві, потребують як осмислення реалій сучасного життя, так і поглибленого вивчення і засвоєння історії. Сприяти цьому певною мірою покликані пропоновані методико-бібліографічні матеріали з дисципліни “Загальне книгознавство”. Книгознавча бібліографія допоможе студентам правильно орієнтуватись у сучасному інформаційному потоці, у наукових теоріях про книгу і книжкову справу, її історії, видах, особливостях; пов’язати давні і сучасні підходи до аналізу книги.

Дисципліна “Загальне книгознавство” викладається на 5 курсі для спеціальності 7.02010201 і 8.02010201 “Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія”. Лекційні теми, які стосуються історії і сучасності світового книгознавства, надзвичайно важливі, оскільки розкривають особливості розвитку книгознавства за кордоном від давнини до початку ХХІ ст і ще не розроблені належним чином у викладацькій практиці.

Тема 1. Знання про книжку у світі від давнини до ХVІ ст.

Рекомендована література до теми:

1. Александрійская библиотека восстановлена // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 8. – С. 38–39.
2. Библиотека в саду: писатели античности, средневековья и Возрождения о книге, чтении, библиофильстве / сост. В. А. Эльвова. – Москва : Книга, 1985. – 255 с.
3. Зеркало мира : писатели стран зарубежного Востока о книге, чтении, библиофилах : рассказы, отрывки из романов и повестей, эссе, памфлеты / сост. В. А. Эльвова. – Москва : Книга, 1984. – С. 5–29, 193–202.
4. История книги : учеб. для вузов / под ред. А. А. Говорова, Т. Г. Куприяновой. – Москва : Мир книги, 1998. – С. 32–56.
5. Кобелев О. М. Інформаційна аналітика в бібліотекознавстві / О. М. Кобелев // Вісник Харківської академії культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) [та ін.] ; Харків. держ. акад. культури. – Харків : [б. в.], 2010. – Вип. 31. – С. 165–167.
6. Корабли мысли: заруб. писатели о книге, чтении, библиофилах : рассказы, памфлеты, эссе / сост. В. В. Кунин. – Москва : Книга, 1980. – С. 7–24, 286–290.
7. Мигонь К. Наука о книге : очерк проблематики / Кшиштоф Мигонь ; пер. с польс. – Москва : Книга, 1991. – С. 39.
8. Овчинников В. История книги: Эволюция книжковой структуры : навч. посіб. / Володимир Овчинников. – Львів : Світ, 2005. – С. 30–31, 47, 111, 115, 219–220, 241.
9. Сербін О. “Таблиці...” Каллімаха: бібліотечна систематизація крізь призму класифікації наук / О. Сербін // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 5. – С. 30–35.
10. Солонська Н. Бібліотекарі Каллімах, Костянтин філософ, книжник Іларіон: освіта, вчителі та професійне кредо / Наталія Солонська // Вісник Книжкової палати. – 2003. – № 2. – С. 38–43.

Тема 2. Світове книгознавство XVII–XVIII ст.

Рекомендована література до теми:

1. Баренбаум И. Е. Издательское дело и книговедение во Франции / И. Е. Баренбаум ; ЦБНТИ по печати. – Москва : Книга, 1974. – 64 с. (Изд. дело).
2. Беловицкая А. А. Общее книговедение : учеб. пособ. / Алиса Александровна Беловицкая. – Москва : Книга, 1987. – С. 37–95. (Книговедение и организация кн. торговли).
3. Зеркало мира: писатели стран зарубежного Востока о книге, чтении, библиофилах : рассказы, отрывки из романов и повестей, эссе, памфлеты / сост. В. А. Эльвова. – Москва : Книга, 1984. – С. 30–39, 202–206.
4. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Ярослав Ісаєвич ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів : [б. в.], 2002. – С. 18–19, 31, 35–37, 88–90.
5. История книги : учеб. для вузов / под ред. А. А. Говорова, Т. Г. Куприяновой. – Москва : Мир книги, 1998. – С. 22–25, 56–63.
6. Корабли мысли : заруб. писатели о книге, чтении, библиофилах : рассказы, памфлеты, эссе / сост. В. В. Кунин. – Москва : Книга, 1980. – С. 25–63, 290–301.
7. Немировский Е. Л. Польские труды по истории книгоиздательского дела и книгопечатания / Е. Л. Немировский. – Москва : [б. и.], 1962. – С. 255–265 : оттиск из сб. “Книга”, т. 6.
8. Немировский Е. Проблемы общей теории книговедения в трудах зарубежных ученых / Е. Немировский // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 3.
9. Низовий М. А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М. А. Низовий. – Київ : Кондор, 2009. – С. 7–13, 21–35.
10. Слово о книге : афоризмы, изречения, лит. цитаты / сост., автор предисл. Е. С. Лихтенштейн. – Москва : Книга, 1968. – 344 с.
11. Функе Ф. Книговедение : исторический обзор книжного дела / Фриц Функе ; под ред. Е. Л. Немировского ; пер. с нем. Б. П. Боссарта. – Москва : Высшая школа, 1982. – С. 10–12.
12. Черниш Н. Основи бібліології : навч. посіб. / Наталія Черниш ; Укр. акад. друкарства. – Львів : [б. в.], 2008. – С. 20–26, 47–68.

Тема 3. Світове книгознавство XIX ст. – першої половини XX ст.

Рекомендована література до теми:

1. Баренбаум И. Е. Издательское дело и книговедение во Франции / И. Е. Баренбаум ; ЦБНТИ по печати. – Москва : Книга, 1974. – 64 с. (Изд. дело).
2. Беловицкая А. А. Общее книговедение : учеб. пособ. / Алиса Александровна Беловицкая. – Москва : Книга, 1987. – С. 37–95. (Книговедение и организация кн. торговли).
3. История книги : учеб. для вузов / под ред. А. А. Говорова, Т. Г. Куприяновой. – Москва : Мир книги, 1998. – С. 25–27, 63–75.
4. Корабли мысли : заруб. писатели о книге, чтении, библиофилах : рассказы, памфлеты, эссе / сост. В. В. Кунин. – Москва : Книга, 1980. – С. 64–186, 301–327.

5. Мигонь К. Наука о книге : очерк проблематики / Кшиштоф Мигонь ; пер. с польс. – Москва : Книга, 1991. – С. 39–149.
6. Немировский Е. Л. Польские труды по истории книгоиздательского дела и книгопечатания / Е. Л. Немировский. – Москва : [б. и.], 1962. – С. 255–265 : отгиск из сб. “Книга”, т. 6.
7. Немировский Е. Проблемы общей теории книговедения в трудах зарубежных ученых / Е. Немировский // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 3–6.
8. Низовий М. А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М. А. Низовий. – Київ : Кондор, 2009. – С. 7–13, 21–35.
9. Слово о книге : афоризмы, изречения, лит. цитаты / сост., автор предисл. Е. С. Лихтенштейн. – Москва : Книга, 1968. – 344 с.
10. Функе Ф. Книговедение : исторический обзор книжного дела / Фриц Функе ; под ред. Е. Л. Немировского ; пер. с нем. Б. П. Боссарта. – Москва : Высш. шк., 1982. – С. 12–14.
11. Черниш Н. Основи бібліології : навч. посіб. / Наталія Черниш ; Укр. акад. друкарства. – Львів : [б. в.], 2008. – С. 20–26, 47–68.

Тема 4. Світове книгознавство другої половини ХХ ст.

Рекомендована література до теми:

1. Баренбаум И. Е. Издательское дело и книговедение во Франции / И. Е. Баренбаум ; ЦБНТИ по печати. – Москва : Книга, 1974. – 64 с. (Изд. дело).
2. Беловицкая А. А. Общее книговедение : учеб. пособ. / Алиса Александровна Беловицкая. – Москва : Книга, 1987. – С. 37–95. (Книговедение и организация кн. торговли).
3. Бездрабко В. В. Поль Отле і наука про документ / В. В. Бездрабко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2008. – № 2. – С. 14–24.
4. Бершов О. Американські методики наукових досліджень у сфері друкованих засобів масової інформації / О. Бершов // Друкарство. – 2001. – № 2. – С. 14–16.
5. Бершов О. Книговидавнича справа в США і нові концепції книги / Олександр Бершов // Вісник Книжкової палати. – 1997. – № 6. – С. 15–18.
6. Биковський Л. Книгознавство / Л. Биковський // Видавнича справа та редактування в Україні: постаті і джерела (XIX – перша третина ХХ ст.): навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської ; Укр. акад. друкарства. – Львів : Світ, 2003. – С. 353.
7. Биковський Л. У службах українській книжці / Лев Биковський ; упоряд.: Л. Винар, Я. Ісаєвич ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича, Укр. іст. т-во, Міжнар. асоціація українців. – Львів ; Нью-Йорк : Місіонер, 1997. – С. 78–79.
8. Валуєнко Б. В. Архітектура книги / Б. В. Валуєнко. – Київ : Мистецтво, 1976. – С. 41–49.
9. Грундман Г. О необходимости и возможности существования общего книговедения / Г. Грундман // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 102–118.

10. Живний Л. Бібліографія й завдання бібліографічних інститутів / Л. Живний // Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX – перша третина XX ст.): навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – С. 366.

11. Зелінська Н. “Традиційна” наукова періодика у дослідженнях зарубіжних учених: проблеми та перспективи / Надія Зелінська // Українська періодика: історія і сучасність : доп. і повідомл. восьмої Всеукр. наук. конф., 24–26 жовт. 2003 р. / за ред. М. М. Романюка ; НАН України, Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника. – Львів : [б. в.], 2003. – С. 569–573.

12. Зелінська Н. Якість наукової книги очима зарубіжних дослідників: досвід, гідний запозичення / Н. Зелінська // Квалілогія книги. – 2000. – Вип. 3. – С. 199–203.

13. Зеркало мира: писатели стран зарубежного Востока о книге, чтении, библиофилах : рассказы, отрывки из романов и повестей, эссе, памфлеты / сост. В. А. Эльвова. – Москва : Книга, 1984. – С. 40–192, 206–237.

14. Зихельшмидт Г. Автономия книговедения / Г. Зихельшмидт // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 83–88.

15. История книги : учеб. для вузов / под ред. А. А. Говорова, Т. Г. Куприяновой. – Москва : Мир книги, 1998. – С. 75–85.

16. Корабли мысли: заруб. писатели о книге, чтении, библиофилах : рассказы, памфлеты, эссе / сост. В. В. Кунин. – Москва : Книга, 1980. – С. 187–263, 328–334.

17. Люльфинг Г. Книговедение / Г. Люльфинг // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 23–24.

18. Люльфинг Г. Предмет “Книговедение” / Г. Люльфинг // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 19–22.

19. Маркова В. Книга як “універсальне джерело живого спілкування людей”: до 120-річчя з дня народження Михайла Куфасва (1888–1948) / Вікторія Маркова // Вісник Книжкової палати. – 2008. – № 5. – С. 31–34.

20. Немировский Е. Проблемы общей теории книговедения в трудах зарубежных ученых / Е. Немировский // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 6–18.

21. Низовий М. А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М. А. Низовий. – Київ : Кондор, 2009. – С. 7–13, 21–35.

22. Слово о книге : афоризмы, изречения, лит. цитаты / сост., автор предисл. Е. С. Лихтенштейн. – Москва : Книга, 1968. – 344 с.

23. Феллер М. Д. Структура и динамика документального потока по общим вопросам книговедения / М. Д. Феллер, Ю. Л. Полторак // Современные проблемы книговедения, книжной торговли и пропаганды книги : межведомств. сб. науч. трудов / Моск. полигр. ин-т ; редкол.: А. А. Беловицкая (председ.) [и др.]. – Москва : Изд-во МПИ, 1988. – Вып. 5. – С. 38–57 : табл.

24. Функе Ф. Книговедение : исторический обзор книжного дела / Фриц Функе ; под ред. Е. Л. Немировского ; пер. с нем. Б. П. Боссарта. – Москва : Высш. шк., 1982. – С. 14–296.

25. Черниш Н. Основи бібліології : навч. посіб. / Наталія Черниш ; Укр. акад. друкарства. – Львів : [б. в.], 2008. – С. 20–26, 47–68.

Тема 5. Польське книгознавство ХХ ст. – початку ХХІ ст.*Рекомендована література до теми:*

1. Бухвальд-Пельцова П. История книги и история литературы. Эволюция взглядов / П. Бухвальд-Пельцова // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 48–62. – Бібліогр. в підрядк. прим.
2. Вертель-Верчинський С. Про польську бібліографію // Видавнича справа та редагування в Україні: статті і джерела (ХІХ – перша третина ХХ ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – С. 366.
3. Гломбёвский К. Функциональная концепция науки о книге / К. Гломбёвский // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 25–43.
4. Колодзейська Я. Інститут книги і читання Бібліотеки Народової // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 4. – С. 26–28.
5. Мигонь К. Наука о книге / К. Мигонь // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 44–47.
6. Мигонь К. Наука о книге: очерк проблематики / Кшиштоф Мигонь ; пер. с польс. – Москва : Книга, 1991. – С. 39–149.
7. Мигонь К. Проблемы исторического книговедения / К. Мигонь // Проблемы общей теории книговедения : сб. статей / под ред. и вступ. ст. Е. Немировского ; пер. с нем. и польс. – Москва : Книга, 1978. – С. 64–82.
8. Немировский Е. Л. Издательское дело и книговедение ПНР : обзор / Е. Л. Немировский ; ЦБНТИ по печати. – Москва : Книга, 1976. – Вып. 2: Общие проблемы книговедения. История книги и книжного дела. Библиофильство. Научно-популярная литература. – 60 с. (Изд. дело).
9. Немировский Е. Л. Польские труды по истории книгоиздательского дела и книгопечатания / Е. Л. Немировский. – Москва : [б. и.], 1962. – С. 255–265 : оттиск из сб. “Книга”, т. 6.
10. Слово о книге: афоризмы, изречения, лит. цитаты / сост., автор предисл. Е. С. Лихтенштейн. – Москва : Книга, 1968. – 344 с.

Тема 6. Російське книгознавство ХХ ст. – початку ХХІ ст.*Рекомендована література до теми:*

1. Беловицкая А. А. Общее книговедение : учеб. пособ. / Алиса Александровна Беловицкая. – Москва : Книга, 1987. – С. 37–95. (Книговедение и организация книжной торговли).
2. История книги : учеб. для вузов / под ред. А. А. Говорова, Т. Г. Куприяновой. – Москва : Мир книги, 1998. – С. 27–31.
3. Ковальчук Г. Розвиток теорії книгознавства на сучасному етапі / Г. Ковальчук // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 5. – С. 44–55.
4. Куфаєв М. Книга як поняття і предмет науки та бібліографія як документальна наука про книгу / М. Куфаєв // Видавнича справа та редагування в Україні: -

постаті і джерела (XIX – перша третина XX ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – С. 347–348, 362–363.

5. Куфасєв М. Наукові та організаційні проблеми книговивчення / М. Куфасєв // Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX – перша третина XX ст.) : навч. посіб. / за ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – С. 348–350.

6. Низовий М. А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М. А. Низовий. – Київ : Кондор, 2009. – С. 7–13, 21–35.

7. Слово о книге: афоризмы, изречения, лит. цитаты / сост., автор предисл. Е. С. Лихтенштейн. – Москва : Книга, 1968. – 344 с.

8. Черниш Н. Основи бібліології : навч. посіб. / Наталія Черниш ; Укр. акад. друкарства. – Львів : [б. в.], 2008. – С. 20–26, 47–68.

*Лілія СИРОТА,
кандидат філологічних наук,
асистент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Львівського національного університету імені Івана Франка*

Стаття надійшла до редколегії 18. 12. 2014

Прийнята до друку 14. 01. 2015